

Profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – apģērbu dizaina speciālists.
2. Profesijas kods – 3471 15.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– apģērbu dizaina speciālists darbojas modes dizaina jomā, izstrādājot jaunus apģērba dizaina modeļus vai etalonus. Prot zīmēt skices, ievērojot modes tendences un stilus, izprot ķermeņa mēru sakarības, proporcijas, apjomus, veido un modelē piegrieztnes, pārzina un prot pielietot materiālus un tehnoloģijas; sadarbībā ar citiem speciālistiem projektē, plāno un izstrādā vizuāli, tehnoloģiski un funkcionāli pamatotus apģērbu dizaina modeļa etalonus, piedalās to sagatavošanā ieviešanai ražošanā; veic mākslinieciski augstvērtīgu izpildāmā darba projektēšanu, plānošanu, organizēšanu un realizāciju konkrētā projekta robežās. Apģērbu dizaina speciālists var būt citu speciālistu vadībā nodarbināta persona, pašnodarbināta persona; var veikt individuālo komercdarbību un apģērbu dizaina projektēšanas, izgatavošanas un konsultēšanas funkcijas.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja noteikt apģērba dizaina etalona izpildīšanai nepieciešamo resursu apjomu.
2. Spēja plānot darba uzdevumus, ievērojot klienta prasības.
3. Spēja piedalīties lēmumu pieņemšanā.
4. Spēja risināt problēmsituācijas un sniegt nepieciešamo risinājumu.
5. Spēja organizēt savu darba vietu.
6. Spēja apkopot informāciju par realizējamo apģērba dizaina etalona ieceres risinājuma veidiem un paņēmieniem.
7. Spēja zīmēt apģērba dizaina etalona skices.
8. Spēja noteikt apģērba dizaina etalona kompozicionālo, tonālo, koloristisko un stilistisko risinājumu.
9. Spēja izprast apģērba dizaina konstruktīvo risinājumu.
10. Spēja atbilstoši apģērba dizaina modelim veikt modelēšanu.
11. Spēja izprast apģērba dizaina tehnoloģisko risinājumu.
12. Spēja sastādīt orientējošu izmaksu tāmi, izpildes plānu.
13. Sniegt projekta vadītājiem un klientiem informāciju par apģērba dizaina etalona vizuālo risinājumu.
14. Spēja analizēt projekta realizācijas gaitu, kritiskos punktus un apkopot rezultātus.
15. Spēja izprast modes skates, apģērbu kolekcijas veidošanas mērķus un uzdevumus.
15. Piedalīties apjomīgāku projektu vizualizācijā un dokumentālā fiksēšanā.
16. Spēja piedalīties apģērba dizaina etalona projekta prezentācijā.
17. Spēja veikt projekta realizācijas autoruzraudzību.
18. Spēja sadarboties ar citu profesiju speciālistiem.

19. Spēja patstāvīgi pilnveidot profesionalitāti, sekojot līdzi jaunākajām aktualitātēm un tendencēm modes dizainā un radniecīgajās jomās.
20. Spēja ievērot darba aizsardzības un vides aizsardzības prasības.
21. Spēja veikt darbu individuāli un sadarboties komandā.
22. Spēja plānot, organizēt izpildāmos darbus un noteikt to prioritātes.
23. Spēja lietot informācijas meklēšanas un atlases līdzekļus.
24. Spēja pārliecināt citus, argumentēt savu viedokli.
25. Spēja ievērot profesionālos un vispārīgos ētikas principus.
26. Spēja sazināties latviešu valodā un svešvalodā.
27. Spēja sistemātiski pilnveidot savu profesionalitāti.
28. Spēja izprast modes dizaina nozīmi tirgus ekonomikā.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Izprast savstarpēji saistīto darba procesu izpildes secību un to racionālo organizāciju.
2. Realizēt estētiski un mākslinieciski vērtīgu apģērbu dizaina etalonu izgatavošanu, izmantojot atbilstošas tehnoloģijas.
3. Lietot ar nozari saistīto dokumentāciju un terminoloģiju.
4. Pārzināt attiecīgās nozares izstrādājumu izgatavošanas audumu daudzveidību un orientēties to pielietojumā un tehnoloģiskās apstrādes atšķirībās.
5. Izstrādāt pamatpiegrieztnes, prast tās pielietot un modelēt.
6. Izprast apģērbu šūšanas tehnoloģijas pamatus.
7. Piedāvāt auguma īpatnībām atbilstošu tērpa modeli.
8. Piedalīties apģērbu kolekciju veidošanā.
9. Ievērot krāsu mācības pamatus.
10. Izprast proporciju nozīmi apģērba dizaina veidošanā.
11. Prast pielietot šūšanas tehnoloģiskās iekārtas un instrumentus.
12. Prast pielietot atbilstošos materiālus, palīgmateriālus un apdares materiālus.
13. Piedalīties apjomīgāku projektu izstrādē un realizēšanā.
14. Pārzināt mākslas valodas pamatus, prast izmantot un piemērot tos projektēšanas procesā.
15. Izprast vispārējos modes virzienus, modes vēstures stilus.
16. Izprast apģērbu dizaina vērtības estētiskā, etniskā un kultūrvēsturiskā kontekstā.
17. Pielietot nozares tehniskos standartus.
18. Lietot nozares estētiskos standartus.
19. Saudzēt apkārtējo vidi.
20. Lietot pieejamos profesionālās informācijas avotus.
21. Veikt darba uzdevuma profesionālo analīzi un darba uzdevuma formulējuma precizēšanu un saskaņošanu starp pasūtītāja prasībām un konkrētas realizēšanas tehnoloģijas iespējām.
22. Lietot laikmetīgas un tradicionālas apģērbu dizaina etalona projektēšanas tehnoloģijas.
23. Prast prezentēt projekta materiālus tradicionālās tehnikās, kā arī mūsdienu tehnoloģijās un komentēt tos ieinteresētajai auditorijai.
24. Izstrādāt projekta tāmi.
25. Plānot projekta īstenošanas laiku.
26. Veikt darbu individuāli un sadarboties komandā.
27. Rast radošus risinājumus.
28. Organizēt, vadīt un kontrolēt savus izpildāmos darbus.
29. Lietot informācijas meklēšanas un atlases līdzekļus.
30. Pārliecināt citus, argumentēt savu viedokli un risināt konfliktsituācijas.
31. Ievērot profesionālos un vispārīgos ētikas principus.
32. Ievērot darba aizsardzības un higiēnas prasības.
33. Sazināties ar partneriem latviešu valodā un svešvalodā.
34. Izprast apģērba dizaina nozīmi tirgus ekonomikā.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. ekonomikas pamati;
- 1.2. krāsu psiholoģija;
- 1.3. darba tiesiskās attiecības;
- 1.4. autortiesības.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. apģērbu šūšanas tehnoloģija;
- 2.2. dizaina vēsture;
- 2.3. mākslas vēsture;
- 2.4. tērpu vēsture;
- 2.5. izmaksu tāmju veidošanas principi;
- 2.6. digitālās tehnoloģijas;
- 2.7. apģērbu kolekciju veidošanas pamati;
- 2.8. komercdarbības pamati;
- 2.9. darba aizsardzība;
- 2.10. vides aizsardzība.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. saskarsmes psiholoģija;
- 3.2. apģērbu konstruēšana un modelēšana;
- 3.3. krāsu teorijas pamati un koloristika;
- 3.4. digitālā krāsu teorija;
- 3.5. klasiskais zīmējums;
- 3.6. speciālā zīmēšana;
- 3.6. skicēšana;
- 3.7. gleznošana;
- 3.8. lietišķā informātika;
- 3.9. laikmetīgā dizaina un modes dizaina tendences un aktualitātes;
- 3.10. profesionālā terminoloģija latviešu un angļu valodā;
- 3.11. informācijas tehnoloģijas;
- 3.12. pirmā palīdzība.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Projektu uzsākšana	1.1. iepazīties ar darba uzdevumu un pasūtītāja prasībām;
	1.2. iegūt informāciju par konkrētā izstrādājuma (izstrādājuma grupas) izgatavošanu, ar to saistītiem mēriem, piegrieztnēm, audumiem, furnitūru, apstrādi, tehnoloģiskām iespējām un izgatavošanu;
	1.3. pielietot informācijas avotus par modes tirgu;
	1.4. ievērot ķermeņa proporcijas un īpatnības, saglabājot apģērba funkcionālās un ergonomiskās īpašības;
	1.5. ievērot autortiesību normas;
	1.6. ievērot profesionālās ētikas normas;
	1.7. pielietot un ievērot LR likumus, normatīvos aktus, noteikumus un citus saistošos dokumentus.

Pienākumi	Uzdevumi
2. Projekta informācijas apkopošana	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. novērtēt darba raksturu un apjomu, apzināt darba specifiku un citas prasības; 2.2. noteikt apģērba dizaina stilistiku; 2.3. izvēlēties apģērba dizaina tehnoloģiskā risinājuma veidus, materiālus un paņēmienus; 2.4. izprast apģērba dizaina projekta un/vai skices apģērba modeļa/modeļu grupas raksturojumu; 2.5. apzināt izstrādājuma izgatavošanai nepieciešamo darba aprīkojumu, piegrieztnes, tehnoloģijas, materiālus un laika limitu; 2.6. sastādīt orientējošu izstrādājuma izgatavošanas izmaksu tāmi un realizācijas grafiku; 2.7. sniegt klientiem vai/un darba devējam informāciju par apģērba dizaina projekta izgatavošanas iespējām; 2.8. prast analizēt apģērba dizaina projekta realizācijas gaitu un apkopot rezultātus un kritiskos punktus.
3. Apģērba dizaina modeļa vai etalona izstrādes realizēšana	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. izstrādāt apģērba dizaina projekta piedāvājuma skices; 3.2. paredzēt mērķauditorijai un patērēšanas kvalitātēm atbilstošus priekšnoteikumus: vizuālo formu un estētisko kvalitāti, proporcijas, ergonomiku, funkcionālo komfortu, materiālus, palīgmateriālus, apdares materiālus; 3.3. piedalīties konceptuālā risinājuma saskaņošanā ar pasūtītāju; 3.4. saskaņot izgatavošanas konstruktīvās un tehnoloģiskās iespējas ar citiem speciālistiem.
4. Piedalīšanās projekta prezentācijā	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. noteikt prezentācijas mērķus un uzdevumus; 4.2. sagatavot prezentācijas materiālus; 4.3. izvēlēties un saskaņot prezentācijas veidu; 4.4. prezentēt konceptuālā risinājuma modeli/etalonu savas kompetences līmenī.
5. Projekta autoruzraudzības veikšana	<ul style="list-style-type: none"> 5.1. uzraudzīt modeļa/etalona realizācijas atbilstību projekta koncepcijai; 5.2. kontrolēt modeļa/etalona estētiskos kritērijus; 5.3. ievērot modeļa/etalona izgatavošanas atbilstību plānotajam laika limitam; 5.4. veikt tehniskās dokumentācijas izstrādi.
6. Profesionālo prasmju pilnveidošana	<ul style="list-style-type: none"> 6.1. sekot jaunākajām aktualitātēm un tendencēm modes dizainā; 6.2. apzināt un pilnveidot sadarbības iespējas ar citu profesiju speciālistiem; 6.3. sekot jaunākajai informācijai dizaina nozarē.
7. Saskarsmes pamatprincipu ievērošana	<ul style="list-style-type: none"> 6.1. prast sazināties, uzklaustot citus; 6.2. sadarboties komandā; 6.3. sazināties svešvalodā; 6.4. argumentēt savu viedokli; 6.5. risināt konfliktsituācijas un meklēt kompromisus.

8. Darba drošības noteikumu ievērošana	8.1. ievērot ugunsdrošības noteikumus; 8.2. ievērot elektrodrošības noteikumus; 8.3. saudzēt apkārtējo vidi.
--	--

Apģērbu dizaina speciālista profesijas standarta izstrādes darba grupa:

Baiba Keiša	SIA "Ticiāns" kreatīvā direktore, dizainere;
Inguna Lauce	Design SIA, dizainere;
Gunta Vīcupa	LMA Modes nodaļas lektore, māksliniece;
Dace Dēliņa-Lipska	"Dienas Bizness", "Impulss" modes žurnāliste;
Tatjana Keldere	
Zeidaka	Baltijas valstu Image speciālistu asociācijas valdes locekle;
Inta Amoliņa	Mākslinieku savienība, māksliniece.

Apģērbu dizaina speciālista profesijas standarta eksperti:

Solvita Zvidriņa	Latvijas Kultūras ministrijas valsts sekretāre;
Guntis Strazds	Vieglās rūpniecības uzņēmumu asociācijas prezidents;
Ginta Ozoliņa	SIA "Solutions" valdes locekle;
Asnāte Smeltere	SIA SALONS A direktore;
Anita Grase	Latvijas Dizaineru savienības priekšsēdētāja.